

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/82492>

Please be advised that this information was generated on 2017-09-25 and may be subject to change.

Zoek samenwerking meer op

Dankbaar, B.

dinsdag 03 februari 2009, 00:00

update: zaterdag 16 juli 2011, 17:08

Ben Dankbaar

Sleutelgebiedenbeleid van het Innovatieplatform lijkt een veelbelovende proeftuin

Lang benadrukten economen het belang van concurrentie. De laatste jaren drong het inzicht door dat ze iets over het hoofd zagen: samenwerking is minstens zo belangrijk. Naast een mededingingsbeleid moet een economie ook een samenwerkingsbeleid hebben.

Beide zijn nodig om te voorkomen dat bedrijven door het kortzichtig najagen van eigen belang de dynamiek van de economie smoren. Marktbeheersing belemmert concurrentie; geslotenheid belemmert samenwerking. De sleutelgebiedenaanpak van het Innovatieplatform, is een voorbeeld van samenwerkingsbeleid.

Het sleutelgebiedenbeleid richt zich op sectoren, clusters en ketens van bedrijven en activiteiten, waarin Nederland goed presteert en wil daar samenwerking bevorderen. Soms wordt het gezien als een beleid, gericht op het steunen van winnaars. Critici vragen zich af waarom je winnaars moet steunen. Het sleutelgebiedenbeleid richt zich echter niet primair op individuele bedrijven, maar stimuleert samenwerking met het oog op de noodzakelijke vernieuwing van zo'n sector. Dat gaat niet vanzelf. Bedrijven moeten leren nieuwe een balans te vinden tussen concurrentie en samenwerking.

Tegenwoordig wordt vernieuwing verbonden met openheid en samenwerking met anderen: 'open innovatie'. Daarom ondersteunt de overheid samenwerking. Zonder vernieuwing blijft een sleutelgebied internationaal niet concurrerend. Het platform heeft bedrijven en instellingen opgeroepen om plannen aan te bieden en op grond daarvan zijn in de afgelopen jaren zes sleutelgebieden benoemd: chemie, hightechsystemen & materialen, flowers & food, water, creatieve industrie en pensioenen & sociale verzekeringen.

Ze zijn gekozen vanwege hun kracht en internationale concurrentievermogen, maar ook omdat ze met goede plannen kwamen. Vermogen tot zelforganisatie is een voorwaarde om sleutelgebied te worden. Sommige sterke sectoren ontbreken nog. Het is niet uitgesloten dat er nog een paar sleutelgebieden bij komen.

De commissie-Scheepbouwer (KPN) die voor het platform de voortgang in kaart bracht constateert dat de meeste sleutelgebieden in de afgelopen jaren duidelijke vooruitgang hebben geboekt op het punt van zelforganisatie. Er zijn nu gezamenlijke roadmaps en innovatieprogramma's. Interessant is dat ook aandacht is voor het genereren van nieuwe bedrijven. Dat hoort bij open innovatie.

De commissie adviseert vooral continuïteit te houden in het beleid en sleutelgebieden enige tijd te gunnen, maar wel consequenties te trekken als de onderlinge samenwerking niet lukt. De erkenning als sleutelgebied moet een kwaliteitskenmerk worden. Je moet samenwerking belonen, omdat het bijdraagt aan concurrentievermogen.

Ben Dankbaar is hoogleraar bedrijfskunde aan de Radboud Universiteit Nijmegen en lid van de Voortgangscmissie Sleutelgebieden.

Concurrentie én samenwerking nodig om het kortzichtig najagen van eigen belang te smoren